

"Glas Naroda"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Baker, President; Isaac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

52nd YEAR

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:

\$7.—; ZA POL LETA —\$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

ZA JUGOSLAVIJO —\$8.— LETNO; \$4.— ZA POL LETA

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan razven soboto, nedeljo in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-1242

Izjalovljena konferenca v Londonu

Glasom poročil z dne 3. t. m., se je konferenca več ali manj "velikih" petero vlasti v Londonu saj začasno povsem izjalovila, kajti zahteve zapadnih zaveznikov, da se osvobodena balkanska ljudstva ravna po njihovem nasvetu in v njihovo korist, niso vspele. — Rusija je namreč "inuendo" zahtevala in svetovala, naj se zapadna zaveznika Evrope, oziroma Anglija in Francija pred vsem brigata za zapadne evropske deželice, dočim bode Rusija pomagala iztočnim in edino le po njej osvobojenim državam Evrope na ta način, da bodo same skrbele za svoj bodoči blagor in sicer po zahtevah in željah tamošnjega prebivalstva.

Časopisje naše republike, ki ni v kontroli naših sindikatov in kartelov piše o evropskem položaju dokaj obširno in povdarja, da je:

od Severnega Lednega morja, pa vse do Jadrana in Egejskega morja sovjetska vojska osvobodila iztočno Evropo nemškega in italijanskega barbarstva;

da je moč sovjetske vojske nepremagljiva in absolutna, in da je ta vojska pregnala nemške barbare in njihovo barbarstvo iz Finske, Poljske, Rumunske, Bolgarske, Ogrske, Avstrije, Nemčije in zajedno z jugoslovanskimi partizani, tudi iz Jugoslavije;

da je ista slovanska nepremagljiva vojska, gonila fašistične legije vse od Stalingrada do srca Československe republike, in

da so sovjetski tanki, konjeniki in topovi v vse imenovane evropske dežele poleg osvobodjenja, prinesli tudi gospodarsko svobodo vsem narodom, katere so osvobodili, in sicer na ta način, da so tem narodom pomagali porazdeliti med pravo kmetstvo prebivalstvo vsa veleposestva, katere so bila preje last "baronov", "grofov" in sličnih postopačev, in da so ti narodi prevzeli v svojo lastno oskrbo in upravo vsa velika obrtna podjetja, ki so bila preje last mednarodnih izkoriščevalcev, itd.

Isto časopisje tudi povdarja, da zgoraj omenjeno postopanje osvobodjenih evropskih dežel ni prav nič levičarsko ali "komunistično", in da je povsem naravno, ako so Čehi zaupali premoženja narodnih izdajalcev ter pregnali iz svoje dežele vse nemške pritepenice, kateri so prihajali v deželo tekom mnogih predvojnih generacij, kar velja deloma tudi o Jugoslaviji. Tako postopanje je tudi v programu angleške "delavske" stranke, ki je sedaj v Angliji na krmilu kot — "Charlie McCarthy" v naročju angleških kartelov . . . in tako postopanje se je tudi izvršilo v Arnavtluku, oziroma "Albaniji", kamor sovjetska vojska sploh ni prišla.

Vse to bi se tudi izvršilo na Grškem, ako bi "demokratska" Anglija to ne preprečila z brutalnim napadom na tamošnje demokratično prebivalstvo, kateremu je z pomočjo svoje mornarice in vojske odvzela vse pravice in celo pravico do življenja . . .

NOVE VRSTE RUSKE PŠENICE

Sibirski kmet Terentij Malcev je vzgojil s križanjem nove vrste pšenice. Te vrste dajejo velike žetve in so silno odporne proti boleznim. Terentij Malcev se je 18 let pečal s selekcijskim delom. Mala krpica zemlje in ozka sobica v kmečki koči, v kateri je Malcev nastanil svoj prvi laboratorij, sta sdaj zrasi v veliko poizkusno postajo, eno od postaj Akademije znanosti v Sibiriji. Takozvani poljedelski laboratorij znanstvenika — samouka Malceva izvaja sedaj svoje poizkuse na 12 tisoč hektarjih zemlje. Malcev je tu preizkusil 7000 križancev jare pšenice. Ena teh različic je bleščeča prestala preizkušnjo in daje visoke žetve.

Terentij Malcev, ravnatelj znanstvene postaje je 50 leten kmet. Zrasel je v ubogi kmetijski družini ter se je v svojem detinstvu sam naučil čitati in pisati tako, da je risal črke in števke v pesek ali na bre-zovo skorjo. Kmalu po revoluciji je Malcev organiziral majhen poljedelski krožek v svoji vasi. Nekaj let kasnej

Zakaj toliko govorenja o evropskih vodnih cestah?

NAPISAL ZA OVERSEAS NEWS AGENCY DONALD BELL

Notranje vodne ceste so bile v zgodovini razvoja Amerike velikega pomena — zato je tudi razumljivo, da sta predsednik Truman in zunanji minister Byrnes prepričala, da so vodne ceste Evrope sličnega pomena in važnosti tudi za Evropo.

Gospodarski magnati Evrope in njeni politični prvaki bodo le s težavo razumeli zakaj ta nenadni interes ameriških državljanov za evropske vodne ceste. Evropsko časopisje bo imelo mnogo dela, ako bo hotelo prepričati svojo javnost, da je nastal radi tega vprašanja velik in globok spor med velikimi zavezniki.

Oglejmo si zadevo bolj od blizu. Pred vsem je treba ugotoviti, da ne gre res za vse evropske vodne ceste. Nikdo ne misli na to, da bi se postavilo pod medzavezniško kontrolo francoske vodne ceste ali mogočne veletoke Sovjetske Rusije. Tudi Visla, najvažnejša vodna cesta Poljske ne bo odprta vsem narodom. Ko govorijo zunanji ministri o "evropskih" vodnih cestah, imajo v mislih pred vsem nemške reke in veliki balkanski vodni sistem Donave. Obenem obstoje prizadevanja, da bi se vključilo tudi Kielski kanal in Dardanele — kar bi imelo seveda dokaj velik politični pomen, mnogo večji kot vse vodne ceste v Evropi skupaj.

Rusi se ne nameravajo zadovoljiti z internacionalizacijo Dardanel. — Zahtevali so od Turkov, da jim zajamčijo neoviran prehod skozi ožine ne glede na to, ali je vojna ali mir. Amerika in Anglija pa sta mnenja, da bi morale biti odprte vsem narodom brez razlike na podlagi popolne enakopravnosti. Rusi som njenja, da je črno morje njihovo in naglašajo, da niso nikdar zahtevali vdeležbe v problemih in upravi Panamskega prekopa, ki je največje važnosti za vse narode na svetu. Panamski prekop pa je ravnotako važen za obrambo zahodne hemisfere kot so Dardanele za obrambo južne Rusije.

Molotov je torej odklonil in Dardanele niso bile na razpravi v Londonu, kjer se bijejo vroči diplomatski boji v cilju, da bi ostala Rusom pot v Sredozemlje zaprta. A kaj s Kielskim kanalom? Predsednik Roosevelt je predložil maršalu Stalinu v Teheranu, da naj postane Kielski kanal z malim zaledjem svobodna državnica pod mednarodno upravo, in da bi mogla Rusija igrati dominantno vlogo v tej upravi. Na ta način bi dobila Rusija prost izhod iz Baltijskega morja, dočim bi imele zahodne sile dostop skozi ožine med Dansko in Norveško.

Rusi so ta predlog z navdušenjem sprejeli, toda Churchill ni bil zadovoljen. Sedanja predlog popolne internacionalizacije Kielskega kanala je precej drugačen in pomeni, da zahodne velesile odstopajo od Rooseveltovega predloga v Teheranu. Rusom je dobro znano, da bo v mednarodni komisiji mnogo glasov, ki bodo Sovjetsko Rusijo vedno preglašovali, tako da Rusija ne bo imela prostega izhoda iz Baltijskega v severno morje.

Ako si zdaj ogledamo evropske vodne ceste, reke in kanale, katere velja upoštevati pri tem predlogu, bomo videli, da so mnogo manj važne. Reka Rena je bila vedno internacionalna, četudi ne vedno uradno. Celo ko je Hitler razpustil mednarodno rensko komisijo, se v tem pogledu ni ničesar spremenilo — šele vojna je položaj predrugačila. Laba

je važna za čehoslovaško, kot prej. Odra bo važna le za Poljake, katerim bo odprla pot do morja iz industrijskih predelov Slezije. Na nemškem bregu Odra ni velikih industrij, ki bi bile odvisne od te rečne transportne proge.

Ako sta samo češka in Poljska prizadeti od vodnih cest v Nemčiji, zakaj se Rusija protivi temu predlogu internacionalizacije? Težava je pri Donavi. Ta ogromni veletok s svojimi važnimi prevoznimi cestami je bil internacionaliziran — toda po prvi svetovni

vojni so bile v komisiji, ki je upravljala ustje le Britanija, Francija, Italija in Rumunija. Sovjetska Rusija, ki je imela tam večje interese kot druge velesile, pa je bila potisnjena v ozadje — in Moskva ima dolg spomin.

Navzlic vsemu temu pa je zadeva internacionalizacije evropskih vodnih cest problem malega pomena. Težko razumljivo je zakaj je dvignila toliko prahu v Londonu.

Vodniki in Preroki

SIMON GREGORČIČ 1844—1906.

Slovenska pesem, ki nam je postala ščit in meč, s katerim smo branili svojo narodno posest, je čimdalje bolj odmevala proti našemu jugu, ki se je le malo oglašal od časa našega prvega prebujenja. Od leta 1948. se glase po Krasu pesmi Vilharjeve, ki so po svojih lahkkih napevih postale narodne popevke in budnice:

Čujte gore in bregovi,
da sinovi Slave smo.

V Trstu se zbira rodoljubi v "Slovanski čitalnici", kjer se snujejo načrti za narodno kulturno delo. Glasovi novega življenja segajo v našo Gorishko in se razlegajo ob bregovih Soče v tihe pogorske vasi. Naša pesem se oglašča čim dalje mogočnejše v pevskih zborih, v družbah in šolah; v njej se izražajo vse naše nade in bolesti. V Gorici nastaja novo središče naše narodne misli, ki odgovarja mehki čustvenosti in južni živahnosti našega kraškega ljudstva. Z visokih planin nad bregovi Soče je prišel v to solnčno, prebujajočo se Gorico Simon Gregorčič, da postane najvišji glasnik naših narodnih idealov, in največji prerok naše bodočnosti. V njem se je zloilo vse, kar je trepetalo na dnu slovenskih src, kar so čutili naše užaljene duše, kar je odmevalo še nejasno povedano od mej do mej naše domovine.

Ob času splošnega narodnega petja, ki se je razlegalo v različnih glasovih, ubranili v eni skupni narodni misli, se je oglašil nenačdoma iz solnčne Gorice in zdela se je, da so vsi drugi pevci utihnilli in onemeli, da slušajo glas "goriškega slavca". Napolnil je vsa naša polja in vrtove, vse naše hiše in koče, vse naše duše in srca s svojimi pesmimi in dotlej

še ni šla preko slovenske zemlje pesem pesnika, ki bi bila tako na mah odjeknila v srcu vsega naroda. V tem je pomen pesnika Simona Gregorčiča za naš narod in za našo književnost čar in žar njegove pesmi je bil tako svetel in močan, da je prebudil iz spanja še tisoče in tisoče src, ki so bila nedostopna ali neobčutna za glasove prejšnjih naših glasnikov in buditeljev. Pod njegovo pesmijo se raztopi sleherni slovensko srce, vžiga čustva in misli, naše duše se odpirajo in čudovita melodija njegovega jezika nam zveni kakor davno znana pesem domačega napeva. Prišel je med nas pravi pesnik v pravi čas. Zato razumemo, zakaj pod njegovo pesmijo odmeva vsa naša zemlja, zakaj jo prepeva ves narod za pesnikom.

To je bila pesem naših polj in gora, naših planin in dolin, naših logov in gajev, a obenem pesem našega hrepenenja po svobodi naše narodne bolesti, naše vere v zmago pravice, našega upanja v bodočnost, naše ljubezni do rodne grude. Zato tudi razumemo, zakaj je ime Simona Gregorčiča poleg Jurčiča najbolj priljubljeno slovensko ime. Ako danes izgovorimo to ime, začutimo v srcu bolest, kajti kraj, od koder se je glasilo njegova solnčna, tako živo vžigajoča pesem, je pokrila črna tema. In še iz te črne teme se zdi, da odmeva njegov duh v našo svobodo in nam govori o težki usodi, ki je zadela njegovo domovino. In naše misli pogosto romajo ob Soči navzgor na tiste nekdaj tako

(Nadaljevanje na 4. strani.)

RAZGLEDNIK

ODLOMKI IZ DOMAČEGA ČASOPISJA

V newyorški "Sun" čitamo sledeči komentar glede najema Morganove palače v Glen Cove, L. I., N. Y., po ruskih sovjetih, in sicer v poetičnem smislu:

"In pools where millionaires found bliss
Now Soviets bathe and buzz;
The moral, as you see, is this:
— This world ain't what it was" . . .

"The Sun" v Chicagu, Ill., ne razume sloni li načrt za gradnjo velike nove vojne mornarice v mirni dobi na resnični mirni dobi, ali pa moramo potrošiti pet tisoč milijonov dolarjev za — bojne ladje, ki spadajo — v muzej, — in pristavlja: "Remember—the atomic bomb" . . .

"Mirror" v New Yorku izjavlja, da bi bil najlepši spomenik pokojnemu predsedniku F. D. Rooseveltu ako bi ga izdelali v obliki zemljevida Zjedinenih držav in sicer tako, da na tem zemljevidu lahko vsak takoj opazi, da so ostale meje Zjedinenih držav nespremenjene, in pristavlja, da to velja za naše — "assolacijoniste" . . .

"The Mirror" v New Yorku pravi z ozirom na sedanje davke: "Majhni glavki pomeňajo svobodo, — in veliki ter izredno občutni davki pomeňajo: sužnjstvo in bankerot!" . . .

"Journal-American" v New Yorku je v velikih skrbih glede naše trgovske mornarice in pravi, da smo bili vsi Američani v tem pogledu pravi "suck-erji", kajti tekom vojne smo zgradili na stotine tovornih parnikov, od katerih je dobila Anglija kar 335 depih, velikih in novih (parnikov) na podlagi lend-lease sistema. Z drugimi besedami: Angliji smo dali veliko trgovsko brodovje brezplačno in sedaj bode rabila to brodovje v našo lastno — škodo . . .

"The Post-Dispatch" v St. Louisu, Mo., sviri sedanje podjetništvo in delavske organizacije glede sedanjih neprilic med obema skupinama, naj skrbijo za to, da pride do medsebojne popustljivosti, ker drugače pride prav gotovo do depresije . . .

"The Daily News" v New Yorku se bavi z izpremenbo imena newyorške ceste "6th Ave." v "Avenue of America", in pravi da bode ta sprememba

slabo vplivala na vozniške taxi-jeve v našem mestu. Istočasno pa predlaga, da mestni očetje spremene ime "42te ulice" v "Atlantic Charter-ulice" in sedanji "Grand Concourse" v — "Boulevard zavezniških narodov" . . .

"Tribune" v Chicagu, Ill., izraža mnenje, da bode sedaj dokaj težavno izumiti vzroke za bodočo vojno prot — sovjetski Rusiji. — V tem se "Tribune" najbrže moti, ali pa ne pozna mednarodne kartele . . .

Newyorški dnevnik "News" vprašuje in povdarja: "Kedo zamore trditi, da lend-lease sistem z Anglijo ne posluje v obeh smerih? Angliji moramo biti zahvalni, da imamo sedaj pri nas 40,000 ostavljenih devic in zaročenk, katere zamačakajo na poroko z svojimi bivšimi zaročenci, kateri so si kot naši vojaki v Angliji izbrali druge neveste. "In ameriška dekleta sedaj kar divjajo v svoji jezi." . . .

Novosti objavljene v "N. Y. Mirror": — "Ed Flynn odpotuje v Moskvo za predsednika Truman" . . . "Nek velik nasprotnik pokojnega predsednika Roosevelta, ki je pozdravil vest o predsednikovi smrti, z — "ha, ha, ha." — je sedaj na smrtni postelji — — ha, ha, ha . . .

JOSEPH KRNC

Cleveland, O.

Dne 28. sept. je preminil na svojem domu Joseph Krnc. Doma je bil iz vasi Rodole, fara Šmarjete na Dolenjskem, odkod je prišel v to deželo leta 1909. Svoječasno je bil uposlen pri Pennsylvania železnici, zadnja leta pa je bil na penziju. Tukaj zapušča soprogo Anno, sina Josepha, dve hčeri Anno in Sophie, in brata Franka, v starem kraju pa materč staro 90 let, in dva brata.

Sedaj sprejemamo naročila za NOVO izdajo, ki bo izšla koncem oktobra.

AMERICAN

WILD
LIFE

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, številnih na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro živalstvo, knjigobral s velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu dosedaj še ni bilo znano.

Prvotno je bilo nameravano to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednjč izšla v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrajšanju prinaša popolni popis življenja AMERIŠKE DIVJAČINE.

Knjigo bo s užitkom bral lovec, ker naveda in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so popisane živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednjč ribič, ker so v knjigi našlete VSE RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VODAH.

Poleg poljudnega popisa in pripovedovanja vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inčev. Knjiga opisuje sesavce, ptice, ribe, kake in živali, ki so ravnotežje na suhem kot v vodi doma. — Vezana je v močno platno s slatimi črkami.

V ANGLEŠČINI

Cena \$3.00

Naročite pri:

KNJIGARNI
Glas Naroda
216 West 18th St. New York 11

Angleško-Slovenski

BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platno in ima 273 strani.

Cena je \$5.00

Naročite jo pri:

KNJIGARNI "GLASA NARODA"
216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

NAJBOLJ PRIJLJUBLJENA SLIKA
LETA 1945! — Resnična povest borbe za naša žene! Vsi si želijo . . . Pogosto smešno . . . Pa vsikdar hroščko! Sedaj oveločeno na platnu!

LESTER CONAN predstavlja
ERNIE PYLE-OVO
"STORY OF
G. I. JOE"

v kateri nastopajo
BURGESS MEREDITH kot Ernie Pyle in ROBERT BITCHUM kot kapitan;
FREDIE STEELE kot sergent WALLY CASSEL kot prostak; Resnično povzdigljiv in zanimiv film, ki ga igrajo v 2 gledališčih
BRANDT'S GLOBE
B'dway and 46th St., New York
Ljudska cena — nepretrgane predstave.

BRANDT'S GOTHAM
B'dway in 47th St., New York
Vsi sedeži rezervirani. — 2 predstavi vsaki dan: 2.45 in 8.45 sv. 3 predstave ob sobotah, nedeljah in praznikih.

GROZODEJSTVA V TABORIŠČU STARI GRADIŠKI NA HRVAŠKEM

Seetovna javnost je v zadnjih mesecih izvedela za nezasišane strahote po neštetihih nemških taboriščih... Za opisanim nečloveškim ravnanjem niso v ničemer zaostajale strahote po ustaških koncentracijskih taboriščih v Jugoslaviji. Med temi je bilo poleg Jasenovca znano zlasti taborišče v Stari Gradiški.

Čitamo v ljubljanskem listu "Slov. Poročevalec" sledeče po ročilo o omenjenem taborišču.

Telesne in duševne muke žrtve ustaškega terorja, lakota, najteža fizična dela, množični umori in stolpu in kleti ustaške bolnišnice, mučenja pred smrtjo, likvidacijski transporti, vse to ni zadoščalo sadističnim mučiteljem.

Streljanje žrtve pred vsemi jetniki

Ti javni umori so se ponavljali zelo pogosto, zlasti v času, ko sta poveljevala navedenemu taborišču zloglasna ustaša Mile Orešković in Miroslav Majstorović. Pripetilo se je nešteto krat, da je Orešković lastnoročno streljal številne žrtve. Zatem so prišli vozovi, na katere so grobarji naložili trupla žrtve, ki so mnoge dostiokrat še na pol žive stokale od bolečine. Na kraj streljanja so se včasih pripodila krda psov ki so lizali kri umorjenih žrtve. Zvečer pa je izšla dnevna zapoved taboriščnega poveljnika, v kateri je bilo rečeno, da je bila streljana skupina osumljenцев, "ker je pripravljala beg iz taborišča".

Po taborišču so se v zvezi z odhodom razpitega Dide Kvaternika kot šefa ravnateljstva za javni red in varnost ter za imenovanjem zagrebškega odvetnika, dr. I. Cimpermana na njegovo mesto raznesle govorice, da se bodo mogoče prilike v taborišču zboljšale. — Toda Oreškovićev naslednik Miroslav Majstorović je kmalu pokazal, da so te govorice neutemeljene. — Transporti in smrt, streljanje in klanje je bilo še najrej na dnevnem redu. Streljanje nedolžnih žrtve v navzočnosti drugih jetnikov je izvajal Majstorović z neko nasladno teatralnostjo v somraku z nagovorom na nedolžne žrtve, v katerem jih je navadno vprašal, kaj so zaslužili. Zmerom je bilo med gledalci nekaj takšnih, ki so v svoji pokvarjenosti vzkliknili: Smrt!

Nekega dne je odšlo 14 srbskih kmetov, ki so bili v taborišču, na delo v Bosansko Gradiško, kjer so delali pri nemški komandi. Taboriščno vodstvo jih je osumilo, da so širili slabe govorice o prilikah v taborišču. Sledilo je njihovo zasliševanje, ki je bilo brez uspeha. Pri telesni preiskavi pa so našli pri enem srbskih kmetov žepni nož. Proti večeru se postavili pred zid vseh 14 jetnikov. Majstorović je v svojem govoru dejal, da so vsi zlorabili zaupanje s tem, da so blatili in sramotili ustaško oblast pred Nemci. Pa ne samo to. S povzdignjenim glasom je pripomnil, da bo on sam kmetu, pri katerem so našli nož, z istim nožem izrezal srce in da bodo v bodoče vsakomur, pri katerem bodo našli denar, za ta denar kupili naboj, ki bo z njim ustreljen. — Čim je to spregovoril, je lastnoročno ustrelil vseh 14 srbskih kmetov v tilnik.

Jetniki so morali tudi večkrat gledati zverinsko klanje

Pred Božičem 1942 so pobegnili iz taborišča v Stari Gradiški štirje židje, in sicer inž. Daum s tremi sojetniki. Ko je Majstorović izvedel za ta beg, je pobesnel. Pripeljal se je z avtomobilom v taborišče in zagledal na dvorišču dva žida, ki sta se pogovarjala. Skočil je z vozila, stekel proti njima ter ju vprašal, o čem sta govorila. Toda Majstorović ni čakal odgovora. Pozval je takoj vse jetnike na dvorišče,

potegnil samokres in ustrelil oba žida. Eden izmed njih je imel še toliko moči, da se je dvignil, in vzkliknil: "Nisem kriv, vprašal sem samo za cigarete." Majstorović je zopet sprožil, toda nesrečnež se ni bil mrtev. Tedaj je Majstorović pokleknil na njegove prsi, potegnil nož in ga zaklal. Iste dne je bilo po načelu "kollektivne odgovornosti" zaklanih 56 židov, naslednjega dne pa ustreljenih še 9 židov v navzočnosti vseh taboriščnih jetnikov. Ustrelili jih je sam Majstorović. Kakor se je ugotovilo po luknjah in srajah vseh devetih, ni streljal Majstorović v srce, temveč na desno stran, tako da so se ustreljeni morali dalj časa in v strašnih mukah boriti s smrtjo.

Štiri dni brez hrane in vode

Toda Majstoroviću niso zadostale te žrtve. V taboriščnem stolpu je bilo zaprtih okoli 600 žena in otrok iz naselbin na Kozari. Štiri dni jih je pustil brez hrane in vode, dokler se matere in žene niso povzpale na okna in začele vpiti na pomoč. Peto noč je dal vse pobiti. Zjutraj je taborišče na kuhinjo prejel za 600 jetnikov manjše nakazilo hrane. Naslednjega dne je bil Božič, praznik miru in sprave. Jetniki katoličani so lahko šli v cerkev, izpovedat se taboriščnemu duhovniku Zvonku Lipovcu, ki je bil Majstorovićev prijatelj. Lipovec je vedel za vse, kar se je dogajalo v taborišču. In vendar mu je njegova kostuma vest dopuščala, da se je pajdašil z najhujšim ubijalcem.

V zbirno taborišče v Stari Gradiški sta prihajali dve vrsti jetnikov. V prvi skupini so bili oni, ki so prihajali od raznih ustaških policij z obsodbami in odloki urada za javni red in varnost. V drugi skupini taboriščnih jetnikov pa so bili predvsem kmetje in meščani, po večini Srbi, ki so jim bile takoj zaplenjene vse premoščnine. Kar so svojih premoščin lahko prinesli v taborišče, so kmalu skopnele pod roparskimi rokami u staških razbojnikov. Njihove imovine niso nikjer beležili.

Oskrba v taborišču je bila skupna. Po več mesecev jetniki niso videli koščka kruha. Prejemali so dva dnevna obroka, skupaj 10 dkg kislega zelja in 15 dkg pokvarjene koruzne moke. To je bila hrana za jetnike, ki so morali težko delati od zore do mraka. Za potrebe ustaške taboriščne posadke pa so bili izvedeni roparski in plenilni pohodi v bližnje vasi. Tako je bila med drugimi izropana vas Uskoke v bližini taborišča, jer so u staški morilci poklali vse Srbe, stare in mlade, nato pa več dni vozili plen v taborišče.

Od 2000 jetnikov je ob osvoboditvi ostalo 40 do 50

Divjaška pokvarjenost ustaških morilcev se je pokazala zlasti v času, ko se je bližala taborišču jugoslovanska armada osvoboditeljica. V svitu svobode so zločinski ustaški minirali vse taboriščne zgradbe. Ko je iz Bosanske Gradiške zagrmel top, tedaj je zgradba za

V magazinu "TIME" čitamo sledeče zanimivo poročilo:

"Medtem, ko se le redkokada dogodi, da kak davkoplačevalec plača več davkov, kakor je obkladen, je zakladniški oddelk naše zvezne vlade tekom zadnjih petih let dobil denarna darila od patrijotičnih državljanov in tudi državljanov drugih dežel. Takih darovalcev je bilo tekom imenovane dobe najmanj 50.000, in ti ljudje so poslali zakladniškemu oddelku lepo svoto v znesku — \$7.385.000.

"Večina teh darovalcev je denarnim pošiljkatvam pridejala tudi pismena pojasnila in zahteve, kako je treba z tem denarjem razpolagati. Največ zahtev se je tekom minolega poslovnega leta glasilo: 'Ta svota naj se porabi za bombo, katero naj se vrše na Hitlerja.' Med drugimi pošiljateljci denarja je bilo tudi petdeset ljudi, kateri so redno vsaki teden pošiljali gotove svote denarja od svojih tedenskih plač v vojne svrhe. — Neke državljan je poslal zakladniškemu uradu \$50. — na dan proslave zmage zaveznikov. Tem povodom je pisal, da je boljše ako pošlje denar v Washington, ker inace bi imenovanih \$50. — zapil v proslavo zmage."

Frank Farenchak preminul v Willoughby, O.

Homer City, Pa. — V Willoughby, Ohio, je umrl Frank Farenchak v starosti 73 let. Doma je bil iz vasi Boršt, fara Cerklje pri Krškem, Dolenjsko. V Homer City, Pa., je bival okoli 30 let. Bil je tudi zastopnik lista "Glas Naroda". Zadnjih par let se je pa preselil v Ohio, in tam ga je 23. septembra ugrabila nemila smrt; 27. septembra je bilo njegovo truplo pripeljano od pogrebnišča Anton Gardina iz Clevelanda na pokopališče St. Bernarda v Indiana, Pa., kjer že počiva njegova žena 6 let. Spravljen je bil po katoliško. Bil je član K. S. K. J. štev. 188 in A. B. Z. št. 122, in S. N. P. J. štev. 290, vse tri v Homer City, Pa. Vsako društvo mu je podarilo lep venec rož za zadnji pozdrav.

Pokojujnik zapuška tukaj več sorodnikov, prijateljev in znancev. Lepa hvala vsem skupaj, ki ste pokojnika spremili k večnemu počitku.

Naj mu bo lahka ameriška zemlja.

Joseph Kerin.

Ameriški-slovanski kongres za Veliki New York

V nedeljo, dne 11. novembra bo Ameriški slovanski kongres za Veliki New York in okolice imel svojo četrt letno konferenco v veliki plesni dvorani v Hotel Roosevelt, 45th St. in Madison Ave.

Na tej konferenci bo 500 delegatov zastopalo en milijon newyorških Amerikancev slovanskega pokolenja in bodo pregledali delovanje ameriškega slovanskega kongresa od dneva Pearl Harborja ter bodo izdelali nov načrt, ki bo posvečen "Ameriki in svetu v miru."

Help Wanted

(FEMALE HELP WANTED)

SHOES OPERATORS — SINGER MACHINES
Permanent Peacetime Jobs
Good Pay
BESTMADE SLIPPER
124 SIEGEL ST., BROOKLYN
(195-196)

FINGER WEAVER
All Around Operator
Good Salary — Short Hours
Permanent Position
Apply: NEILLES SALON
1135 LEXINGTON AVE.
N. Y. C. (79th Street)
(195-201)

ŠIVALKE POTREBUJEMO
na UNSJENE ROČNE TORBICE
Izkušene imajo prednost
Dobra plača — Prazniki in počitnice plačane. — Stalne mirodobne službe. — Vprašajte
JOANETTE HANDBAG
296 BROADWAY CITY
(195-197)

MANICURIST—\$30.—
Permanent Peacetime Position
Experienced only. — Busy shop
Closed Monday. — Good hours
Apply: FLORENCE BEAUTY SALON, 33 Kingston Avenue, Brooklyn, N. Y. — PR 3-8966
(195-201)

HELP WANTED :: DELAVKE IŠČEJO :: HELP WANTED

HOUSEWORKER
SOME COOKING
2 ADULTS
\$100 A MONTH
Call
PL 3-8150

G I R L
GENERAL HOUSEWORK, APARTMENT. SLEEP IN OWN ROOM.
LIGHT LAUNDRY: 2 SCHOOL BOLS
PR 3-7765
(195-197)

HOUSEKEEPER
3 ADULTS
LIGHT HOUSEKEEPING
PLAIN COOKING
SLEEP IN
SALARY \$125.—
CA 6-7182
(195-197)

HOUSEWORKER
WANTED FOR CLEANING. — TO ASSIST WITH COOKING. NO COOKING. NO LAUNDRY. SLEEP IN OR OUT. 6 DAYS A WEEK. GOOD REFERENCES. Call BU 2-3562
39 Rugby Road, B'klyn. (Near Church Ave. BMT Sta.) Call Sat. & Sun.
(195-197)

HOUSEWORKER
SLEEP IN. OWN ROOM
GOOD SALARY
FLUSHING
CH 2-6630 or FL 3-6916
(195-201)

HOUSEWORKER
EXCELLENT SALARY
LIBERAL TIME OFF
SMALL APARTMENT
FO 5-2498
(195-201)

HOUSEWORKER
GENERAL
EXPERIENCED WITH CHILDREN
GOOD SALARY
Call
BUCKMINSTER 2-2309
(195-201)

HOUSEWORKER
PRIVATE RESIDENCE
PLAIN COOKING
GOOD PAY
MANHATTAN BEACH
SH 5-5467
(195-201)

G I R L
EXPERIENCED
AFTERNOONS, 1 UNTIL AFTER DINNER
\$30.—
PRESIDENT 3-2244
(195-201)

COOK - HOUSEWORKER
EXPERIENCED — REFERENCES
NO LAUNDRY
2 adults and 2 children (nursery for children)
\$35. WEEK
Sleep in or out — Midtown apartment
Phone AT 9-4462 after 4 PM
(195-201)

FAMILY IRONERS
STALNO DELO
DOBRA PLAČA
Vprašajte
MISS JOHNSON HAND LAUNDRY
224 East 74th St., New York City
RH 4-0690
(195-197)

ŠIVALKE
SLAMNIKOV
izveštane na Saturn in druge kite. Takojšnji začetek.

Vprašajte pri:
BERWICK HATS
54 WEST 39th STREET, 15th Floor
New York City
(10-5)

New Jersey ::

HAND BINDERS
EXPERIENCED ON INFANTS CARRIAGE COVERS & BLANKETS
Anyone handy with needle can qualify — (No homework)
Apply JULIUS BERGER
34 OLIVER ST., NEWARK, N. J.
(195-201)

HAND EMBROIDERS
EXPERIENCED ON FRINGE SHAWLS, WOVEN BLANKETS AND INFANTS WEAR
(No Home Work)
Apply JULIUS BERGER CO.
34 OLIVER ST., NEWARK, N. J.
(195-201)

GIRLS AND WOMEN
TO WORK IN FINISHING ROOM OF LARGE
CALENDAR & PRINTING PLANT
STEADY WORK GOOD PAY
Excellent Working Conditions
EXPERIENCED GIRLS & FORMER EMPLOYEES PLEASE NOTE
SECURE YOUR FUTURE
APPLY AT ONCE
The OSBORNE COMPANY
Brighton Road CLIFTON, N. J.
(190-196)

HOUSEKEEPER
Permanent position, intelligent, capable woman, take complete charge. Fine home, Brooklyn Heights, Business couple, 10 year girl, own room, good salary, other help. — Call Saturday after 1 PM. During week all day. — TR 5-9430
(195-197)

COOK - HOUSEWORKER
GOOD SALARY. EXPERIENCED.
SLEEP IN
REFERENCES
EN 2-9566
(194-200)

HOUSEWORKER - COOK
FLUSHING, L. I.
SLEEP IN. 2 CHILDREN, 2 ADULTS
GOOD PAY
PRIVATE ROOM
AL 4-3001
(194-200)

ŠIVILJE
Najbolje vrste podjetje
ZMOŽNE IZDELOVATI
CELOTNI KROJ
Vprašajte: MRS. C. LEVINE
50 WEST 55th ST., N. Y. C.
CO 5-8756
(194-200)

W O M A N
GENERAL HOUSEWORK
CHILDREN'S LAUNDRY. 5 DAYS, Sleep in or out, own room. Salary \$65 to \$70 a month.
3922 Glenwood Road, Brooklyn or phone: MANSFIELD 6-2378
(194-200)

G I R L
LIGHT HOUSEWORK
CARE FOR CHILD, AGE 2
OWN ROOM AND BATH
\$125 A MONTH
Call
BELLE HARBOR 5-2855
(194-196)

HOUSEWORKER
YOUNG PLEASANT GIRL
Small Apartment — Sleep in or out — \$120.— MONTH
Apply: Mrs. Greenberg, 1701 W. 3rd St., Apt. 6N, Brooklyn, N. Y.
DEWEY 9-1644

HOUSEWORKER - COOK
FAMILY 2 ADULTS — GOOD HOME
SLEEP IN — OUT
SALARY TO SUIT
RI 9-4335

HOUSEKEEPER
DOCTOR'S HOME
EXCELLENT SALARY
OWN ROOM
Call:
LA 8-2288

TWO GIRLS — Excellent
Cook, Waitress — Chambermaid
NICE HOME, LAUNDRY, 2 ADULTS
REFERENCES
BUCKMINSTER 2-9263
(194-196)

COOK - HOUSEWORKER
EXPERIENCED
REFERENCES, OWN ROOM, BATH: FOND OF CHILDREN
GOOD SALARY
RE 7-2707
(194-200)

HOUSEWORKER
MO. AND THUS. (12 to 6 PM)
\$8.—
NEAR KINGS HIGHWAY and UTICA AVE., BROOKLYN
NA 8-2066
(194-200)

G I R L S Experience Not Essential **G I R L S**
PERMANENT PEACETIME JOBS
LIGHT PLEASANT ASSEMBLY WORK ON NOVELTIES
OPPORTUNITY FOR ADVANCEMENT
GOOD STARTING PAY — APPLY
APEX PRODUCT CORP.
53 EAST 10th STREET (5th Floor) NEW YORK CITY

HELP WANTED :: HELP WANTED

MOŠKO DELO Help Wanted (Male)
MEN! 1st CLASS MEN ON
White Metal CASTERS
Plenty of Overtime
GOOD PAY STEADY WORK
F. & G. METAL CASTING CO.
100 SOUTH 6th ST., BROOKLYN
EV 7-8371

New Jersey ::

MEN
TO WORK IN CHEMICAL PLANT
Some Experience Preferred — Will Train Willing Worker — Good Pay: Steady Work. — Apply:
ORBIS PRODUCTS CORP.
55 Virginia Avenue, NEWARK, N. J.
At the Newark-Elizabeth Line
(190-190)

POLISHERS and BUFFERS
IN JOB SHOP
PERMANENT PEACETIME JOBS — \$1.25 HOUR
Apply: **ACE CHROMIUM**
1225 EAST 57th STREET BROOKLYN (Near AVENUE L)
(193-195)

HOUSEWORKER, GENERAL
LIGHT LAUNDRY
SMALL APARTMENT
GOOD SALARY
PE 6-0940
MISS GERMAIN
(194-200)

G I R L S
No Experience Necessary
Light Factory Work
Steady Work — Good Pay
Pleasant Surroundings — Apply
SAVOI CURTAIN CORP.
37 West 26th St., N. Y. C.
(192-198)

ROKAVICE
ŠIVALKE "INSERTERS"
"CLOSERS" IN DRUGE
Delo od komada ali plača po izveštavnosti — Dobra letvica
Stalno delo. — Govori se češko v prostorih. — Vprašajte:
GUTMAN-LANN, 726 Nostrand Ave., N. E. 8-2779 — Brooklyn
(190-196)

W O M A N
GENERAL HOUSEWORK
2 DAYS — TUESDAY AND FRIDAYS — 8 HOURS
55¢ AN HOUR
BENSONHURST 6-8100
(194-200)

FILE CLERKS
UNDER 30
Permanent Peacetime Positions
NO EXPERIENCE NECESSARY
\$20 START — Apply:
PARENTS MAGAZINE
52 VANDERBILT AVE., N. Y. C.
Opp. Grand Central Station
(193-199)

HOUSEWORKER
GENERAL
LOVELY HOME, LIGHT COOKING
SLEEP IN OWN ROOM
(BRONX)
TA 2-2759
(194-196)

G I R L, YOUNG
5 DAYS WEEKLY; HOURS
9 — 3,
4 ROOMS — \$15 WEEKLY
DEWEY 2-6335
mornings 9-12

G I R L OR WOMAN
General Housework — Light Laundry
Small apartment, sleep in, good salary, assist with children.
WI 8-7005

COOK — AND SERVE,
LIGHT HOUSEWORK
NO LAUNDRY, SLEEP IN, OWN ROOM, TOP SALARY
REFERENCES
ES 5-5353
(193-199)

HOUSEWORKER - COOK
EXPERIENCED
Sleep in own room; pleasant surroundings, assist with children. — References.
SALARY \$30 A WEEK
HA 3-4356
(193-199)

HOUSEWORKER
SLEEP IN; REFERENCES:
GOOD PAY; NO COOKING
JE 8-1089
(193-199)

Opozorite še druge, ki ne čitajo "G. N." na to oglaš. — Mogoče bo komu vstrčelo.

BOYS — BOYS
for
SHIPPING & STOCKROOM
\$22 Start — Good Opportunity
Apply:
PARENTS MAGAZINE
52 Vanderbilt Ave., N. Y. C.
Opp. Grand Central Station
(193-199)

BOYS — YOUNG MEN
No experience necessary; Permanent peacetime jobs—PACKING, SHIPPING — OPERATING — in Stationery Establishment — Good Pay — Apply
WARSHAW MANUFACTURING CO., 1 Main St., Brooklyn, N. Y.
(193-199)

IGRALEC

IZ SPOMINOV MLADENIČA

Ruski spisal
F. M.
DOSTOJEVSKI

ROMAN

(11)

In bila je res v nevarnosti. Nisem se zlagal prav nič, ko sem ji to povedal.

"Vi niste strahopetec?" me je vprašala hitoma.

"Ne vem, morda sem. Ne vem... Že dolgo nisem mislil na to."

"Ako bi vam rekla, ubijte tega človeka, ali bi ga ubili?"

"Koga?"

"Kogar jaz hočem."

"Francoza?"

"Ne vprašajte, ampak odgovorite! Kogar zapovem. Hočem vedeti, da li ste govorili resno to minuto."

Tako resno in nestrno je čakala odgovora, da mi je celo nekako čudno postalo.

"Ali mi poveste vendar, kaj se tu godi?" sem zakričal. "Nemara se me celo bojite? Sam vidim ves tukajšnji nered! Vi ste pastorka tega izgubljenega in blaznega človeka, okuženega od strasti do tega vraga — Blanche; potem je še oni Francoz, ki tako skrivnostno vpliva na vas, in sedaj mi stavite vrhu vsega tega še tako resno... vprašanje. Da bi vsaj vedel, za kaj gre; drugače znoim in naredim kako neumnost. Nemara se pa sramujete počastiti me s svojo odkritosrčnostjo? Ali se sploh morete sramovati pred menoj?"

"Jaz z vami ne govorim o tem. Vprašala sem vas in čakam odgovora."

"Seveda ubijem," sem vsliknil, "kogarkoli ukažete! Ali pa hote mogli... ali mi to res zapoveste?"

"Mari si domisljuate, da se vas usmilim? Zapovem, sama pa ostanem na strani. Ali prenešete to? Toda ne, kako bi mogli! Vi bi seveda ubili na povelje, a potem bi prišli še mene ubiti, ker sem se osmelila zapovedati vam."

Kakor da sem dobil udarec po glavi pri teh besedah. Sicer sem smatral tedaj njena vprašanja deloma za šalo, za izzivanje, da si se je nekoliko preresno izrazila; vendar sem bil presenečen, da je tako jasno povedala, da me ima tako zelo v obliži, da hoče vladati nad menoj, in da tako pravi: pojdi v pogubo, a jaz ostanem na strani. V teh besedah je bilo toliko cinizma in odkritosti, da je po mojem mnenju

presegalo že vse meje. Torej, za koga me smatra potemtakem? To je že prestopilo meje suženstva in ničnosti. Tako mnenje pa vzbuja v človeku ponos. In dasi je bil najin pogovor grd in neverojeten, mi je vendar srce vstrepotalo.

Naenkrat je prasnula v smeh. Sedela sva tedaj na klopi pred igrajočimi se otroci nasproti prostoru, kjer so se ustavljale kočije in je izstopalo občinstvo v drevored pred vokzalom.

"Vidite ono tolsto baronico?" je vsliknila.

"To je baronica Wurmerhelm. Šele pred tremi dnevi je dospela. Vidite njenega moža, dolgega, suhega Prusa s palico v roki? Še spominjate, kako nas je pred tremi dnevi ogledoval? Pojdite takoj, stopite k baronici, odkrijte se ji in ji recite kako francosko frazlo!"

"Zakaj?"

"Zaklinjali ste se, da bi skočili s Schlangenberg, da ste pripravljene na uboj, če vam velim. Namesto vseh teh ubojev in tragedij se hočem samo nasmejati. Pojdite brez prigovora. Hočem videti, kako vas baron s palico pretepe."

"Vi me izzivate! Mislite, da ne storim?"

"Da izzivam! Pojdite, hočem tako!"

"Dobro, grem, čeravno je to grozna neumnost. Samo da bi ne napravil s tem neprijetnosti generalu in tudi vam, to vam pravim. Bogme, da ne skrbim za se, ampak za vas in za generala! In zakaj vam je padlo v glavo, da naj razžalim žensko?"

"Kakor vidim, ste samo junak v besedah!" je rekla zaničljivo. "Oči so se vam prejle s krvjo zalile, morda vsled vina, preveč zavžitega pri obedu. Menite, da ne vem, da je to neumno in podlo, ter da se general razsrdi? Samo smejati se hočem. Hočem in ničesar več! In zakaj bi žalili žensko? Saj jo prej dobite s palico."

Obrnil sem se in odšel molče, da izvršim njen ukaz. To je bilo res skrajna neumnost, toda nisem se znal izlizati; ko pa sem se blizal baronici, me je nekaj razdražilo in polastila se me je prava šolarska nagajivost. Vrhu tega pa sem bil še silno razkačen, kakor da bi bil pijan.

(Dalje prihodnjič.)

SEDAJ 4 TOČKE ZA PORABLJENO MAST

Pomagajte povečati zaloge mila in drugih izdelkov v mirni dobi, da hranite več porabljenih maščob

Industrijskih maščob mnogo manj kot lansko leto! Smo skoro na dnu sode. Industrijske zaloge masti so za milijone funtov manjše kot pa leta 1944. Rabimo pa toliko kot lansko leto, da pomagamo izdelovati milo in drugo blago, ki ga hočete in tako zelo potrebujete. Zato...

Če hočete več mila in milnih drobljancev... ako sanjate o nylonu, o rjuhah, o bombažnem blagu in vse to želite nazaj na prodajalsko mizo... lahko pomagate, ako hranite one kuhinjske maščobe, ki jih prej nikdar niste hranili! Shranite vsako kapljo, vsak dan!

Zato posnemajte, zdrhnite in precejajte, kakor ste zvesto delali pred V-J Dnevom. Sedaj je delo v mirni dobi—delo, ki vam bo pomagalo. In da dokaže, kako važno je, je vlada povečala bonus točk. Pomagajte tedaj, da narod zadosti svojim potrebam s tem, da še dalje hranite porabljene maščobe.

Te maščobe so neobhodno potrebne, da pomagamo pospešiti večje zaloge mila in stotine drugih stvari—kot nove avtomobile, električne pralnice, likalnike, refrigeratorje in gumijave obroče. Industrija mora imeti te maščobe... da pomaga k vam bolj hitro prihajati mirovnim izdelkom, katere si že želite več let!

SLOVENSKI AMERIŠKI NARODNI SVET — Chicago, Ill.

RAČUN ZA JULIJ IN AVGUST 1945

Bilanca v banki dne 30. junija 1945. \$9,982.90
Ročna blagajna 28.11

\$10,011.01

DOHODKI (za politično akcijo):

Štev.	1. Detroit, Mich.	\$ 200.00
"	2. Chicago, Ill.	12.25
"	6. Ely, Minn.	32.35
"	7. Little Falls, N. Y.	9.00
"	8. West Newton, Pa.	26.20
"	10. Canton, Ohio	41.00
"	12. West Aliquippa, Pa.	103.65
"	18. Sheboygan, Wis.	4.80
"	20. West Park, (Cleveland), O.	5.00
"	22. Midway, Pa.	20.00
"	24. Virden, Ill.	8.97
"	26. Salem, Ohio	4.00
"	30. Sharon, Pa.	50.00
"	36. Waukegan, Ill.	114.00
"	37. Joliet, Ill.	69.00
"	39. Cleveland, Ohio	500.00
"	40. Kennerly, Wyo.	2.00
"	41. Fontana, Calif.	27.20
"	44. Trautman, Mich.	20.00
"	45. Sheboygan, Wis.	11.80
"	46. Brooklyn, N. Y.	44.00
"	47. Pueblo, Colo.	20.00
"	48. Cleveland, Ohio	153.90
"	49. La Salle, Ill.	89.00
"	51. Barberton, Ohio	137.20
"	53. Johnstown, Pa.	22.00
"	56. Milwaukee, Wis.	60.75
"	59. Brooklyn, N. Y.	34.00
"	63. Brooklyn, N. Y.	22.00
"	65. Worcester, N. Y.	4.00
"	66. Library, Pa.	5.00
"	67. Los Angeles, Calif.	16.00
"	73. Herminie, Pa.	18.00
"	85. New York, N. Y.	5.00
"	86. Elizabeth, N. J.	8.00
"	91. Chisholm, Minn.	3.00
"	96. Auburn, Ill.	1.00
"	101. Greensburg, Pa.	8.25
"	105. New Philadelphia, Ohio	27.00

Slovenska Narodna Podporna Jednota,

Chicago, Ill. 4,000.00

Jugoslovansko Republičansko Združenje,

Chicago, Ill. 4,000.00

Centralni odbor podružnic SANSA,

Cleveland, Ohio 100.00

Društvo št. 18 SNPJ, Chicago, Ill. 25.00

Društvo št. 106 SNPJ, Imperial, Pa. 50.00

Društvo št. 120 SNPJ, Gallup, N. Mex. 13.00

Federacija SNPJ za Fayette in Green

okraj, Pa. 132.00

Federacija SNPJ za Westmoreland

okraj, Pa. 53.00

Vincent Jurman, Cleveland, Ohio 10.00

John Olip, Clarendon Hills, Ill. 5.00

John Plut, Buffalo, N. Y. 5.00

Frank Tabor, Cleveland, O. 5.00

Joseph Zelenc, Waukegan, Ill. 5.00

Sprejeto od društev SNPJ za prodane

knjižice 234.29

Razno06

10,576.67

DOHODKI za pomožno akcijo WRFASD:

Štev.	10. Canton, Ohio	\$ 59.00
"	11. Ambridge, Pa.	15.00
"	15. Springfield, Ill.	46.40
"	20. Sharon, Pa.	75.00
"	33. Bridgeport, Ohio	12.00
"	39. Cleveland, Ohio	1,000.00
"	49. La Salle, Ill.	45.00
"	51. Barberton, Ohio	478.00
"	63. Brooklyn, N. Y.	5.00
"	91. Hostetter, Pa.	23.00
Centralni odbor podružnic SANSA,	Cleveland, O.	4,000.00
Federacija SNPJ za Westmoreland	okraj, Pa.	53.00
Društvo št. 120 SNPJ, Gallup, N. Mex.		25.00
Društvo št. 180 SNPJ, Linton, Ind.		7.70
Društvo št. 358 SNPJ, Power Point, O.		87.67
Izobraževalni klub, Power Point, O.		15.00
Jacob Tauchar, Power Point, Ohio		5.00
Louis Kosela, Chicago, Ill.		5.00
Joseph in Mary Oven, Clarendon Hills,	Ill.	13.50
John Plut, Buffalo, N. Y.		15.00
Frank Smuk, Nopeming, Minn.		1.00

\$ 5,986.27

\$26,573.95

IZDATKI:

Najemnina urada	\$ 100.00
Čiščenje hiš	13.50
Razsvetljava urada	5.19
Plača tajnika (9 tednov)	262.60
Plača uslužbenca (9 tednov)	283.05
Izredna pomoč	3.00
Stroški seje eksekutive 7. julija 1945	344.90
Potni stroški govornikov	81.16
Seja ZOJSA	206.60
Subvencija ZOJSA	1,750.00
Tiskovine	167.50
Uradne potrebščine	30.11
Znaki SANSA	183.77
Postnina	103.28
Telefon in telegrami	23.45
Ekspres	1.00
Naročnina	20.85
Davek socialne zaščite	18.10
Dohodninski davek od plač	52.50

Skupni izdatki \$ 3,650.56

Poslano na WRFASD za pomožno akcijo .. 5,986.27

Bančna bilanca dne 31. avgusta 1945 \$16,916.24

Ročna blagajna 20.88

16,937.12

\$26,573.95

PREGLED:

Skupni upravni dohodki SANSA od 6.

dec. 1942 pa do 31. avg. 1945 \$69,017.12

Skupna izplačila v isti dobi 52,080.00

Preostanek \$16,937.12

Skupni prispevki za pomožno akcijo

WRFASD od 1. okt. 1944 do 31.

avgusta 1945 \$96,201.40

Skupna vsota odposlana WRFASD,

New York 96,201.40

Preostanek 0

Mirko G. Kuhel, tajnik.

Vincent Cankar, blagajnik.

VODNIKI IN PREROKI

(Nadaljevanje z 2. str.)

jasne planine, ki so nam posale s svojih bregov našega narodnega pevca.

Rodil se je v vasi Vrsno pri Libušnjem, na pobočju ponosnega Krna, kjer je v svojih mladih letih "črede očetove pasel." Z višav se je lepo videlo v dolino, kjer je šumela

Soča, in deček se je napil in navžil lepote našega planinskega sveta, da mu je ostala do smrti najslajši spomin. — Solnčno jasne, ko naše planine, so pesmi, kjer razodeva pesnik to srečo svojih mladih dni:

Tam srečen pastirček sem glasno pojoč, veseli se srca razodeval, poslušal je potnik po dolu gredeč,

moj drug mi je z onkraj odpeval. Bridkosti in boli tam nisem poznal, pojoč le sladkosti sem rasel, da bil bi pač vedno tam gori ostal

in črede očetove pasel... Onemel je petja veselega glas,

srce mi tero bolečine, zakaj sem zapustil te, rojstvena vas, zakaj sem vas pustil, planine?

Istotako lep spomenik kakor svojim planinam je postavil pesnik svoji kmečki hiši.

Mogočna nisi, ne prostorna in stavil te umetnik ni; bolj kot bogata si uborna, preprosta selska hiša ti.

Kmečki dom je bil od nek daj zavetišče naše narodnosti: Ti šege stare si ohranil, deduje jih po oči sin, le ti naš jezik si ohranil da ni zatrl nam ga tujčin.

Iz kmečkih hiš so prihajali naši največji možje in tudi njemu je bilo usojeno, da postane klicar k' nebu, pesnik-prerok in borilec za dom, zato je moral zapustiti domačo hišo in oditi v Gorico v šolo. V pesmi "Oj, z Bogom, ti planinski svet" čutimo vso bolesto tega slovesa:

(Dalje prihodnjič.)

47-LETNO PREIZKUŠNJO

i m a

Ameriška Bratska Zveza

KI IMA PREKO

26,000 ČLANOV IN PREKO TRI MILJONE
IN POL DOLARJEV PREMOŽENJA

TO JE SODOBNA AMERIŠKA BRATSKA ORGANIZACIJA,
VEDNO ZANESLJIVA, POVSOD PRIPOROČLJIVA IN ZELO
PRIVLAČNA ZAVAROVALNICA... ORGANIZACIJA VAM
NUDI POLJUBNO ZAVAROVANJE PROTI BOLEZNI,
NESREČI ALI SMRTI.

Naslov: AMERICAN FRATERNAL UNION

A. F. U. BUILDING

ELY, MINNESOTA

NOVA IZDAJA
Hammondov
SVETOVNI
ATLAS

V njem najdete zemljevide
vsega sveta, ki so tako po-
trebni, da morate slediti da-
našnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U
NARODA", 216 West 18th
Street, New York 11, N. Y.

